

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

**Харківська державна академія
дизайну і мистецтв**

«31» березня 2026 р.,

протокол № 1

**Голова приймальної комісії
Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ**

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти

зі спеціальності G17 Архітектура та містобудування,

галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво

освітньо-професійна програма: «Архітектура міських просторів»

(денна форма навчання)

Харків – 2026

Фахове випробування щодо вступу на ОНП «Архітектура міських просторів» спеціальності G17 Архітектура та містобудування магістратури Харківської державної академії дизайну і мистецтв передбачає: наявність в абітурієнта освітнього рівня «бакалавр»; його спроможність продемонструвати високий рівень теоретичних знань з фахових дисциплін; вміння орієнтуватися в основній проблематиці галузі; володіння відповідною термінологією та інструментарієм; наявність обов'язкових навичок професійної діяльності та наукових розвідок за обраною спеціальністю.

Фахове вступне випробування має на меті оцінити рівень архітектурної підготовки вступників, їхню здатність до просторового мислення, формотворення та концептуального проектування.

Типові умови до програмних завдань фахового випробування

Основна частина випробування передбачає створення **клаузури малої архітектурної форми на основі біоморфного аналізу природних форм** (органічних структур або образів тваринного світу). Вступник отримує білет із заданою природною формою або біоморфним образом, який він має проаналізувати та використати як основу для створення авторського архітектурного рішення.

Основна ціль випробування — перевірити здатність вступника до аналізу природних форм, їхньої геометричної та структурної організації, а також до синтезу отриманих знань у створенні малої архітектурної форми, яка відповідає сучасним вимогам естетики, функціональності, екологічної та конструктивної доцільності.

Випробування орієнтоване на розкриття наступних компетентностей вступника:

- **Формотворчі навички** – здатність працювати з природними біоморфними структурами, адаптуючи їх до архітектурної логіки.

- **Концептуальне мислення** – уміння розробляти альтернативні варіанти архітектурної інтерпретації природних форм.

- **Функціонально-просторовий аналіз** – розуміння взаємозв'язку між архітектурною формою, її функцією та середовищем.

- **Матеріалознавчі та конструктивні знання** – обґрунтований вибір матеріалів, їхня відповідність технологічним та експлуатаційним умовам.

- **Графічна та презентаційна майстерність** – здатність якісно представити проєктні рішення у формі клаузур та пояснювальних схем.

Виконання завдання дозволяє оцінити рівень креативності та професійної підготовки вступника, його здатність до архітектурного моделювання, а також відповідність фаховим вимогам для подальшого навчання на рівні магістра за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

Формат виконання:

- **Розмір роботи:** А3 (420×297 мм).
- **Орієнтація:** горизонтальна.
- **Виконання:** ручна графіка з використанням різноманітних матеріалів і засобів: акварель, маркери, рапідграф, лайнер, кольорові олівці тощо.
- Усі частини завдання мають бути оформлені на одному аркуші або у вигляді структурованої композиції (при використанні кількох аркушів).

Тривалість роботи: 3 години

Типове завдання

Виконання клазури малої архітектурної форми на основі біоморфного аналізу природної форми.

Вступник отримує індивідуальне завдання (біоморфний об'єкт — природна форма або образ тваринного/рослинного світу), який необхідно проаналізувати та трансформувати в архітектурне рішення.

Вимоги до виконання завдання:

Перший етап - аналіз вибраної природної форми – короткий ескізний аналіз, що демонструє характерні особливості форми та її потенціал для архітектурного осмислення.

На аркуші має бути представлений етюдний аналіз вибраної форми. Аналіз виконується у вигляді **швидких скетчів** (від 2 до 5 зображень), що показують основні риси форми:

- **Контур, силует** (загальна геометрія об'єкта).
- **Структура** (наприклад, сегменти мушлі, текстура шкіри тощо).
- **Механіка або принцип руху** (якщо це тварина).
- **Природні пропорції** (співвідношення основних частин).

Додатково – невеликий **описовий коментар** (2–3 речення) про особливості форми та її можливе архітектурне застосування.

Другий етап - ескізний пошук ідей – кілька варіантів трансформації природної форми в архітектурну.

Можна використовувати будь-який з трьох типів трансформацій природної форми в архітектурний об'єкт:

- **Абстракція** (форма спрощується до основних ліній, об'ємів).
- **Пряма адаптація** (форма переноситься майже без змін).
- **Біонічна логіка** (форма використовується не буквально, а за функціональними принципами).

Візуалізація ідей відбувається у вигляді скетчів, невеликих аксонометричних або перспективних зображень.

Третій етап - виконання основного архітектурного ескізу – вибраний варіант у форматі тривимірного зображення (перспектива, аксонометрія). Техніка подачі – чорно-біла або кольорова графіка.

Вибирається один фінальний варіант, який найкраще відповідає концепції. Виконується деталізований архітектурний ескіз, що включає:

- **Головний вигляд** (перспектива або аксонометрія).
- **Ключові деталі** (як з'єднуються елементи, особливості конструкції тощо).
- **Масштабність** (елементи антуражу, що допомагають оцінити реальні розміри об'єкту).

Четвертий етап - функціональне пояснення – короткий опис, що пояснює призначення об'єкта, його взаємодію з міським або природним середовищем. Складається з короткого тексту (100–150 слів), що пояснює:

- функціональне призначення об'єкта (наприклад, альтанка, навіс, павільйон).
- Як він взаємодіє з середовищем.
- Чому саме ця природна форма була вибрана для натхнення.

П'ятий етап - матеріальність та конструктивна логіка – пропозиції щодо матеріалів і основних принципів конструкції.

Обґрунтування вибору матеріалів і методів будівництва. Необхідно прояснити у вигляді короткого тексту з графічним представленням:

- Основні матеріали, які планується використовувати (дерево, бетон, метал, скло, тощо).
- Принципи конструкції (наприклад, легкість металевого каркаса або стійкість бетонної оболонки).
- Екологічні або енергоефективні аспекти, якщо це доречно.

Графічне представлення виражається в схемах, текстурних зразках, умовних позначеннях матеріалів та конструктивних схемах (якщо необхідно).

Методичні вимоги оцінювання творчих робіт

Оцінювання здійснюється комплексно за такими складовими:

- **Концептуальність та оригінальність** — рівень переосмислення природної форми;
- **Варіативність пошуку** — кількість і якість ескізних пропозицій;
- **Функціонально-просторова обґрунтованість** — логіка використання та взаємодія з середовищем;
- **Графічна культура виконання** — якість, читабельність, виразність;
- **Матеріально-конструктивна логіка** — реалістичність і доцільність рішень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

200-бальна шкала	Критерії
200-190	Відмінний рівень. Робота характеризується високим рівнем оригінальності та концептуальної цілісності. Вступник демонструє глибоке розуміння біоморфної форми та її переконливу трансформацію в архітектурний об'єкт. Ескізний пошук є повноцінним і варіативним (представлено три і більше різнопланових варіантів), чітко простежується логіка розвитку ідеї. Функціональне рішення є обґрунтованим, об'єкт органічно інтегрований у середовище, враховано масштабність та взаємодію з людиною. Графічна подача відзначається високою якістю: чіткість, виразність, правильна перспектива, використання світлотіні та деталей. Матеріали і конструктивні рішення є логічними, доцільними та реалістичними. Робота виконана на високому професійному рівні, без суттєвих недоліків.
189-181	Дуже високий рівень. Робота має чітко сформовану концепцію з достатнім рівнем оригінальності, хоча окремі рішення можуть мати ознаки типовості. Аналіз природної

	<p>форми виконаний якісно, але не повною мірою розкрито її потенціал. Ескізний пошук присутній (не менше трьох варіантів), проте варіанти можуть бути недостатньо різноплановими. Функціональне рішення є логічним, однак взаємодія із середовищем розкрита не в повному обсязі. Графічна подача загалом якісна, але можливі незначні помилки у пропорціях, перспективі або деталізації. Матеріали та конструктивні рішення визначені правильно, проте їх обґрунтування може бути дещо узагальненим.</p>
180-171	<p>Високий рівень. Робота демонструє достатньо сформовану концепцію та вміння працювати з формою, однак рівень оригінальності є помірним. Аналіз природної форми проведено, але частково поверхнево. Ескізний пошук обмежений або недостатньо різноманітний. Функціональне рішення є зрозумілим, проте взаємодія з середовищем і масштабність опрацьовані частково. Графічна подача є читабельною, але має недоліки у побудові, перспективі або деталізації. Матеріали та конструкції запропоновані, однак без достатньо глибокого обґрунтування.</p>
170-161	<p>Рівень вище середнього. Концепція роботи загалом зрозуміла, проте має обмежену виразність і недостатню глибину опрацювання. Аналіз природної форми виконаний частково, без повного розкриття її структурних особливостей. Ескізний пошук є обмеженим (1–2 варіанти або варіанти слабо відрізняються між собою). Функціональне рішення має базове обґрунтування, але зв'язок із середовищем є поверхневим. Графічна подача посередня, із помітними помилками у пропорціях, перспективі або композиції аркуша. Матеріали та конструктивні рішення визначені загально, без належної аргументації.</p>
160-141	<p>Достатній рівень. Робота виконана, але має суттєві недоліки в концепції та її реалізації. Ідея є частково сформованою або запозиченою, аналіз природної форми поверхневий. Ескізний пошук мінімальний або формальний. Функціональне рішення недостатньо обґрунтоване, взаємодія з середовищем майже не розкрита. Графічна подача слабка: недостатня чіткість, помилки у побудові, відсутність деталізації. Матеріали та конструкції зазначені формально або без пояснень.</p>
140-131	<p>Мінімально достатній рівень. Робота має ознаки виконання завдання, але більшість його складових розкрита поверхнево. Концепція слабка або фрагментарна, відсутня цілісність. Аналіз природної форми практично не проведений. Ескізний пошук відсутній або представлений одним варіантом без розвитку. Функціональне рішення є формальним або недостатньо логічним. Графічна подача низької якості, з</p>

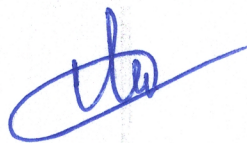
	істотними помилками. Матеріали та конструктивні рішення не обґрунтовані.
130-100	Низький рівень. Робота характеризується слабкою або відсутньою концепцією. Вступник не продемонстрував здатності до аналізу та трансформації природної форми. Ескізний пошук відсутній. Функціональне рішення є нелогічним або не відповідає завданню. Графічна подача дуже слабка, робота важко читається або не дає уявлення про об'ємно-просторове рішення. Матеріали та конструктивні аспекти не розкриті.
99 і нижче непрохідний бал	Непрохідний рівень. Робота не відповідає вимогам фахового випробування. Відсутні ключові етапи виконання завдання, концепція не сформована, графічна подача нечитабельна або відсутня. Допущені критичні помилки, що унеможливають оцінювання роботи як такої, що відповідає вступному рівню підготовки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ching F. Architecture: Form, Space, and Order / Francis D. K. Ching. – (3rd edition), 2007 p. 448 p.
2. Френсіс Д. К. Чінг. Architectural Graphics: John Wiley and Sons Ltd, 2023. 304 с.
3. Pawlyn M. Biomimicry in Architecture. 2nd ed. London: RIBA Publishing, 2016. 232 p.
4. Акопнік С. В. Архітектурна біоніка та перспективи її розвитку / С. В. Акопнік, А. С. Бабак // *Архітектурний вісник КНУБА* : наук.-вироб. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; відп. ред. П. М. Куліков. – Київ : КНУБА, 2017. – Вип. 13. – С. 274 - 282. - Бібліогр. : 5 назв.
5. Вергунова Н. С. Концепції цифрового морфогенезу в архітектурі та дизайні. *Комунальне господарство міст. Серія: технічні науки та архітектура*. 2017. Вип. 139. С. 206–208.
6. Валінкевич Н. А. Організація біонічної форми для гармонізації міського середовища / Н. А. Валінкевич, Л. М. Бармашина. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2012. Вип. 7. С. 49-54.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prms_2012_7_9

7. Сьомка С. В. *Біоніка в дизайні середовища* : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2016. 244 с.

Голова екзаменаційної комісії

Олена БЛАГОВЕСТОВА